احرام عمره رجبیه بعد از رویت هلال شعبان قبل از دخول لیل

(2:10)

دیروز یک مثال دیگری هم گفتند که خوب است. مثال‌های متعددی هست. اگر همه این مثال‌ها در آخر کار جمع‌آوری بشود خوب است. نمی‌دانم جلوتر بحث کردیم یا نه. کسی است که می‌خواهد عمره رجبیه را درک کند؛ در راه است و مسافر است. اگر بخواهد به میقات برسد، «یدخل علیه الهلال». تعبیر روایت این بود. سائل این تعبیر را می‌کند. آخر ماه رجب است که می‌خواهد ماه شعبان شروع بشود. اگر بخواهد به میقات برسد، «یدخل علیه هلالُ شعبان». حضرت فرمودند برای اینکه عمره رجبیه را درک کند –این استثنائی است که اصحاب دارند و طبق این روایت عمل کرده‌اند؛ دو جا هست؛ یکی نذر است و یکی هم ادراک عمره رجبیه است- مُجاز است قبل از میقات مُحرم بشود. اینجا هم وقتی می‌خواهد هلال ماه شعبان وارد بشود، او قبل از میقات، در روز آخر ماه رجب، محرم می‌شود. اعمال عمره را در ماه شعبان انجام می‌دهد، ولی درک ثواب عمره رجبیه را کرده است.

اینجا هم این سؤال خوب مطرح است؛ الآن اگر او در بعد از ظهر هلال شعبان را دید، تا غروب که فرصت دارد. به میقات هم نرسیده. شما اجازه می‌دهید با اینکه هلال شعبان را دیده، تا غروب نشده، احرام عمره ببندد به نیت احرام رجبیه؟ مجاز هست یا نیست؟ با آن توضیحی که دیروز عرض کردم، و نسبت به ضوابطی که از کلاس فقه می‌فهمم، مانعی ندارد. البته در دیه مغلظه برائت داشتیم، اینجا هم فضل در درک ثواب عمره رجبیه است. فوقش کسی بخواهد احتیاط کند می‌گوید رجاءً: یعنی بعد از اینکه هلال ماه شعبان را دیدی، الآن قبل از میقات می‌خواهی به نیت عمره رجبیه محرم بشوی، مانعی ندارد. مشکل کار این است که قبل از میقات مجاز نیست. ما باید مطمئن بشویم که در اینجا مجاز است و مورد استثناء است. لذا در اینجا می‌گوییم قبل از میقات رجاءً محرم بشو. اما روی حساب ضابطه ای که دیروز عرض کردم ظاهراً مشکلی نیست. این احتیاط ندبی می‌شود. تا غروب فرصت هست. چرا؟ به‌خاطر اینکه تا غروب، ماه رجب باقی است. امروز نزد عرف تبعض بردار نیست. امروز روز آخر ماه رجب است. دلیل ما هم می‌گوید قبل المیقات یجوز لک الاحرام، اگر در ماه رجب هستی و یدخل [علیک] الهلال. یعنی الآن ماه شعبان می‌شود و به اعمال نمی‌رسی. خب احرام را قبل از میقات ببند تا به ثوابش برسی.

شاگرد: اگر تا قبل از غروب بتواند به میقات برسد، شاید جایز نباشد.

استاد: فرض این است که نمی‌رسد. ظاهراً هم گفته اند: «یوخّر الاهلال». یک اهلالی در کلمات مرحوم علامه هست؛ در جای دیگر هم دیدم که از مرحوم علامه آورده‌اند. نظرتان باشد بالای آن در نص دارد: «یدخل علیه الهلال»، و علامه می‌گویند: «یوخّر الاهلال». منظور از «اهلالِ» بعدی، احرام است. «یدخل علیه الهلال» یعنی ماه شعبان داخل بشود. «یوخّر الاهلال» منظور احرام است. من که اول خواندم چون هلال و اهلال پشت سر هم آمده، موهم این است که این اهلال یعنی اهلال هلال. درحالی‌که

اینطور نیست. اَهلّ‌بالحج یعنی اَحرَمَ. بله اگر طوری باشد که تا قبل از غروب به میقات میرسد، این محرم نشود. چون ثواب و فضیلت ماه رجب را درک کند.

شاگرد: اینکه روایت میگوید محرم بشود، یعنی از باب فضل است؟

استاد: نه، عرض میکنم چون دادن ثواب عمره به کسی که قبل از میقات محرم شده، لسان لسان فضل خدای متعال است. والا طبق ضابطه او به میقات نرسیده است. همه اعمالش هم در شعبان واقع میشود. این چه زیارت رجبیه ای هست؟! لسان و تناسب حکم و موضوع، سرتاپا فضل است. وقتی فضل است، اینجا دیگر نیازی به مداقه هایی که دیروز عرض کردم ندارید. همین اندازه‌ای که عرف بگوید «الیوم» بدون اینکه آن را تبعیض کنیم، به‌عنوان یک واحد غیر متبعض و بسیط در نظر میگیرند. امروز روز رجب است و تا غروب هم هست. چون امروز روز رجب است، قبل از میقات محرم میشود، مبنا هم تزاحم حقوق و مثل برائتی که در تغلیظ دیه بود نیست. تغلیظ دیه هم باز یک جور احترام نسبی است ولی خالصه به مجنّ‌علیه میرسد. از این نظر در تغلیظ، تزاحم حقوق هست.

مثال‌های دیگری هم هست. مثالً‌مثال مواعده در شخص محصور و مسدود. محرم است ولی نمی‌تواند جایی برود. مواعده میکنند که عمل را در آن جا نائب انجام بدهد –در بعض فروضش- به او خبر میدهند و اینجا مُحلّ‌میشود. اینها مثال‌های خوبی است؛ این مواعده ها یک نحو دال بر میقات مشترک هستند.

بازبینی #2
ایجاد شده 12 ژانویه 2026 15:47:49 توسط ... .
به روزرسانی شده 12 ژانویه 2026 15:56:25 توسط ... .